

léto 2011

DNEs PŘÍLOHA NA PRÁZDNINY A DOVOLENOU

PŘÍBĚHY Královské dynastie Belgické panovníky pronásleduje kletba žebračky, Dánové mají království už třetí tisíciletí Strany D2 a D3

LEGENDA Jimmy Wales Fanatický šířitel vzdělanosti, který založil oblíbenou Wikipedii Strana D6

Krimi příběhy
Napínavé kriminální případy, které se skutečně staly.
strana D5

PONDĚLÍ 25. 7. 2011
WWW.DNES.CZ

D

Tip na cyklovyjlet
Vyděle se na kole hřebenovkou Hostýnských vrchů

Současný panovník
Alžběta II.
Dynastie
Windsorové

Zvláštní známek
Williamova novomanželka
Kate (a také to, že jsou to
přejmenovaní Němců)

V centru zájmu Život královské rodiny je pod neustálým dohledem médií, informují o každém nepodstatném detailu. 2x foto: Profimedia.cz

Britskou královskou rodinu svět miluje, ale její vliv slábne

Jejich předkové vládli Evropě.

Oni zdědili modrou krev a snaží se obstát v moderní době. Daří se jim to? To zjistíte v příbězích královských dynastií.

Už jste slyšeli novinku, že princ Harry pojede pozorovat kluky do Austrálie? Aže Kate si pollila šampaňským první díl Harryho Pottera? Mimochodem, věvodkyně Fergie – ano té, na kterou už si skoro ani nepamatujete – se zíratí milovány alegre, ale hned ho našla, spal pod sofa. A královna se objevila v novém klobouku...

Věře globalizace ovládala svět angličtina, proto média v anglickém jazyce udávají tón zpravidlosti na celé planetě; a proto je britská královská rodina sledována tak, jako by svět byl jedna velká britská monarchie.

Jakkoli je to celé kousmání, mělo celosvětovou posledost britskou královskou rodinou, byť je poněkud vnučencem, přece jen nějaký smysl. Britská říše byla svého času největší a nyní je panovnické kořeny a prebávají je na ostrovní bary.

Jeho babička, královna Viktorie (to byla ta, nad jejím impériem slunce nezpadalo), si vzala prince Alberta, což byl Němeč, potomek rodu Sachsen-Coburg-Gotha. Nebylo to ostatně povrpe, co angličtí

jaké nesmyslné detaily z jejího života.

K tomu si přidejte zálibu lidí v pohádkách, a tak není divu, že dubnová svatba dvou mladých, kteří vlastně nic nedokázali, prince Williama a Kate Middletonové, se stala jedním z nej sledovanějších televizních přenosů všeobecně.

Paradoxní je, že většina lidí by si nezpomněla ani na přijmení novomanželů, když je měla rychle frot, jsou to Windsorové. A to jenom je tak trochu z nouze.

Prý s německými kořeny

Nechme teď stranu vzdálené dějiny a vele anglické panovníky. Tažle dynastie dostala současné jméno 17. července 1917. Na frontách první světové války se zabijeli Němci a Britové, a tak král Jiří V. rozrodi, že královská rodina vlastenecky vymáže a prý s německými kořeny a přebarvá je na ostrovní bary.

Jeho babička, královna Viktorie (to byla ta, nad jejím impériem slunce nezpadalo), si vzala prince Alberta, což byl Němeč, potomek rodu Sachsen-Coburg-Gotha. Nebylo to ostatně povrpe, co angličtí

panovníci byli německé krve: v 18. století pocházelí z hannoverského rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na západní frontě přibývalo mrtvých britů, sily nenávist proti většemu německému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

meckému. Král se rozhodl jednat ve-

panovníci byli německé krve: v 18.

století pocházelí z hannoverského

rodu a na královského dvoře se mluvilo v německy než anglicky. Víktoří vlastně silný německý přízvuk.

Ale zpět do roku 1917: jak na zá-

padní frontě přibývalo mrtvých bri-

tů, sily nenávist proti většemu ně-

Petr Jahoda si zamiloval divoké přírodní kmeny žijící v indonéské provincii Papua. V této části světa lze totiž pořád **objevovat vesnice, kam bílý člověk nepřišel** třeba i několik desítek let.

Ženy a děti se nás občas bojí

» Pokračování ze str. D1

Jak tam tedy jezdíte?

Normální linkou doletím na Papu a pak je potřeba si pronajmout letadlo nebo vrtulník. Jenže to stojí říšené peníze. Udělal jsem tedy jednu dvě cesty a došly mi finančky. Jediný způsob, jak se tam vrátit, bylo začít s sebou vozit turisty. A to zafungovalo, protože lidé o to zájem mají.

Kolik expedice na Papu stojí?

Rádově je to přes sto tisíc korun.

Vybíráte si lidí, kteří s vám pojedou?

Záleží na náročnosti expedice. Máme výlety, a těch je většina, na které můžete díkotolit, kdo má alespoň základní fyzickou kondici. Pak jsou výpravy, kam jechám s lidmi, na které se mohu spolehnout. S obyčejnými lidmi pojedeme pět dnů čtyři, maximálně šest hodin denně. Když budou chtít, seženu jim i nosiče. Na těch extrémních cestách musí účastníci počítat s tím, že si všechno posunesi sami, nevím, jestli pojedeme dva, nebo tři týdny, neuvíme, jestli nás domorodci pustí do vesnice, zda nás neopradou...

Jak to vypadá, když po pěti dnech přijde do vesnice?

Pokud tam přicházíme poprvé, přiblížujeme se v klidu a pomalu. Nikdy nepotíchu, takže si normálně povídáme, abychom na sebe upozornili. To proto, aby ti lidé měli možnost nás zastavit a připadně nám dát najevo, že si nepeří, abychom k nim vcházeli. V takové chvíli nezbývá než se i po těch deseti dnech pochodu vrátit.

A když souhlasí?

To se stává tak v 90 procentech případů. Pak jdeme do vesnice a snažíme se komunikovat.

Jakým způsobem?

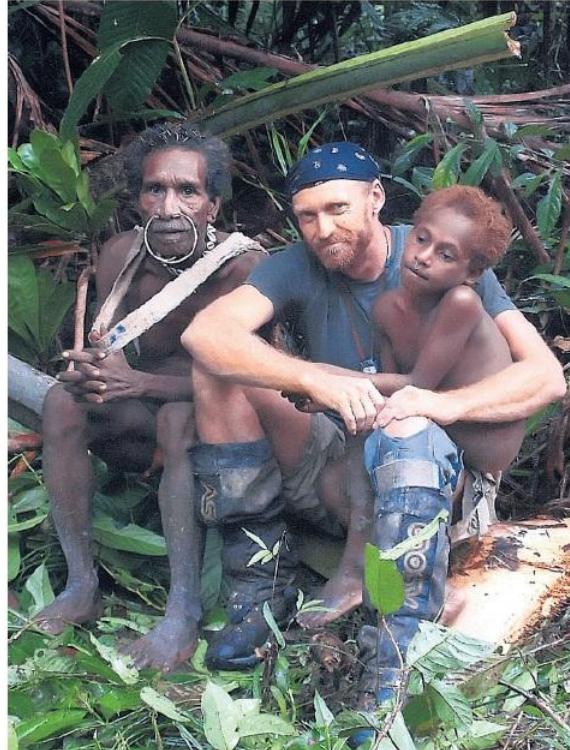
Většinou česky či indonésky. Pokud máme nosiče, kterí umí jejich jazyk, pak jeho prostřednictvím.

Bílí lidé k nám chodí často?

V některých vesnicích polovina lidí bílého člověka neviděla nikdy. Je to nám jenom slyšet, nebo šíři z misijnám na misi.

Za koho vás povážují? Berou vás jako turisty, nebo jako někoho, kdo je ruší?

Za podiviny a blázny. Už jeden ta představil, že pokud pro ně nekoměnou vzdalenost kvůli tomu, abychom je viděli. Je pro ně nepochopitelná. Oni ne-

chápou pojem turistiky. My jsme pro ně stejně zajímaví jako oni na nás.

Jak tedy reagují?

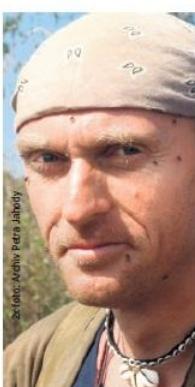
Ženy a děti se nás občas i bojí. Proto máme zásadu, že když přijde do takové vesnice, první den se všechno nefotí, Jen si s nimi povídáme a snažíme se navodit přátelskou atmosféru. Pak začíná fáze zvědavosti. Dost často to končí tak, že když se ideme umýt, jede s námi celá vesnice, protože chtějí vidět, jak to děláme.

Děláte to nějak jinak?

Máme třeba mydlo. A to péni, což už je velká kuriozita.

Nosit jím něco?

Dárky přinášíme. Většinou je to tabák, cukr, sůl, čaj a káva. V těch méně odlehčích vesnicích,

kam chodíme častěji, dáváme i peníze. Lidem na expedici ale říkáme, že domorodcům, kteří nechodi takzvaně civilizovaně oblečení, není dobré peníze nebo saty dávat, a tak přimo ovlivňovat jejich kulturu.

Takže korálky po kapsach nemáte?

Tyjsme vydáli. Kde původní kultura ještě není přilší narušena, nerozdáváme obléčení ani PET lahve, i když by je hodné chtěli. Na druhou stranu, pokud přijde do vesnice, která je z půly civilizovaná, tam už jim tu PET Lahve necháme, protože víme, že jim to strašně usnadní život.

Stalo se někdy, že jste byli napadeni?

Ano. Přihodilo se to vždy, když jsme oděšli z vesnice. A bylo to

Petr Jahoda

Narodil se v roce 1963. Od roku 2000 je prezidentem Českého klubu cestovatelů. Byl účastníkem mnoha významných expedic k přírodním, divoce zůjícím národním svátků (Papua-Nová Guinea, Západní Papua, Etiopie, Keňa, Namibií). Kromě toho pořádá výpravy do vysokých hor a za polární kruh.

Publikuje v českých i zahraničních časopisech a na filmová přes deset dokumentárních filmů pro Českou televizi. V současné době pracuje jako vedoucí hračkových expedic, především do indonéské provincie Papua (www.papatrekking.cz).

proto, že jsme měli něco, co se jim líbilo. Jedným způsobem obchování, který rádi mají, bylo brát si věci silou. Neuměli uzavřít obchod. S postupující civilizací už tohle mizí.

Pár dnů vás hostí a potom vás odkroutí?

Byli jsme ve vesnici třeba tři dny, s tisímcem jsme se rozložili a za dve hodiny hrozny kráčí a výstražně střílení šípy. Tak jsme si sedli na zem, protože věříme, že nikdo nezajebí sedicího člověka. Oni okolo nás dupali a já už jim česky říkám: „Kuci, neblbněte, sedněte si. Já vám, že chcete moji macetu a já vám vysvětlím, proč vám ji nedám.“ Našim lidem jsem říkal, ať se nesmějí, netvářit se vystrašené a pořádav. Je důležité si zachovat tvář a rovnocenné partnerství.

A jak to dopadlo?

Paradoxně se to většinou vyřeší penězi.

Kolik času taková místa Papu a přírodní národy ještě mají?

Už moc ne. Jezdí tam čtrnáct let a každý rok, že ještě pět let bude možné něco vidět. Tedy si myslím, že to budou tři roky. Téměř v každé vesnici už je někdo, o kom se dá říct, že je civilizován – pouze v macetu a plastové láhve, nosí běžné obléčení...

Jak to?

Civilizace postupuje i tam a přirodní národy strašně rychle mizí. Respektive se civilizují, protože lidé sami chtějí. Těži jsou byli u kmenové Korowait, kamen už pět let nejeně Kamaradí. Kamaradí nosíci mi nedavno říkali, že už tam žadní turisté nebyli tři roky, protože už vlastně nemají důvod tam jezdit. **Ondřej Kinkor**

Za kulturou

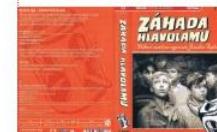
Oslavte svátek Keltů, Lughnasad

Jíž popáté se letos otevřou brány Lughnasaďu, festivalu keltské kultury, který na zámku v Nasavrkách tradičně pořádá občanské sdružení Boii. Lughnasađ je vlastně jméno keltského svátku, který se konal vždy na přelomu července a srpna. Stejnýmenný festival tu toto tradiční ctí, takže se letos v ročníku koná v sobotu 30. července. Název vznikl na počest všech umění, femeš a bardů.

Budete mít možnost sledovat keltské remeslníky při práci a sami si femeš vyzkoušet. Ceká vás i výuka tradičních tančů nebo ochutnávka přírodních čajů. Program je až do sedmi hodin za dobrovolné vstupné. V sedm hodin večer začnou koncerty keltských kapel, na ně stojí vstupenka 140 korun. Nasavryk leží asi 25 kilometrů jih od Pardubic, odkud pojede několikrát za den festivalový autobus se zastávkou v Chrudimi a Slatiňanech. Další informace na stránkách www.lughnasađ.cz. (esa)

Podívejte se
Rychlé šípy řeší záhadu hlavolamu

Kdo by neznal Červenáčka, Mirku Dušinu, Jarku Metelku, Rychlonosku a Jindru Hojeru? Rychlé šípy, předtí hrdinu knížek Jaroslava Foglaru. Už roce 1969 se jejich příběhy objevily v televizi. Parta se stejně jako v knižní předloze pokouší rozluštit záhadu Jana Tleskače a jeho vynálezů – letační kola. Klíč k taněmu ještě ukryt uvnitř hlavolamu v podobě ježka v kleci, který není snadně získat a vyřešit. V obsazení devítidílného seriálu Záhada hlavolamu režiséra Hynka Bočána se objevila dnes slavná herečka jména: Roman Skamene (Červenáček), Jaromír Hanzlík (Jan Tleskač) a Radostov Brzobohatý (vypravěč). Celý seriál, který dosud nevyšel na videokazetách ani na DVD, můžete nyní zakoupit v edici pěti DVD s bonusy, kterou připravila Česká televize. Stojí okolo 650 korun. (web)

Dvě mladé učitelky přepadly večer neznámý muž. Anebo kdo?

Začínající četník uslyšel při obchůzce divcí křik. S karabinou v ruce přispěchal na pomoc a vyděšené ženy zachránil. Jenže místo uznání ho čekala ostuda po celém městečku...

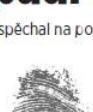
Cetník Karel Machart si při vzpomínce na vlastní zkoušenosť z vojenské služby uvědomil, že pokud chce u četnicků obstát, musí v prvé řadě bez zbytečného ohlasy předpísať, aby na něho nemohli přísný pan vrah. Každodeněním sezením u „kastélku“ a bílfováním paragrafi vyskolhal strážní své mladé kolegyně.

Po několika dnech odcestoval strážník Lochman na dovolenou k rodilém a četníku na zkoušku Macharta odvelel přes vrchňou na první samostatnou obchůzku. Měl předepsanu trasu přes Bylany do Markovic a zpět. Vrchní strážník ho poučil o všech dležitých povinnostech četníka a upozornil ho, aby v případě, že se nebude vědět rady, nic nepodnikal. Jakozáto četník na zkoušku na to má plné právo.

kal boty. Hostinský ho vital s tím, že je jíz načase, aby se pan „strážník“ ukázal mezi lidmi...

Strážci zákona se osměli a dovolili se přisednout ke slečnám. Karel musel uznat, že povídání s učitelkami je docela přijemnější než učení se v klasických.

Po několika dnech odcestoval strážník Lochman na dovolenou k rodilém a četníku na zkoušku Macharta odvelel přes vrchňou na první samostatnou obchůzku. Měl předepsanu trasu přes Bylany do Markovic a zpět. Vrchní strážník ho poučil o všech dležitých povinnostech četníka a upozornil ho, aby v případě, že se nebude vědět rady, nic nepodnikal. Jakozáto četník na zkoušku na to má plné právo.

**KRIMI
příběh**

Autor: Michal Dlouhý

Machart si dával záležet, aby při obchůzce působil sebejstejně, ale ve skutečnosti v něm byla malá důvěra. Celá obchůzka probíhala přesně podle plánu, přiběžně si do sloužební knížky „vynášel“ zájmovány o průběhu patroly a o návštěvách starostů. Když se vracel ale k Medlesicům, už se stímal. Vtom zašeckl před sebou divný výkřik.

Strhl z ramene karabiny a rychle přispěchal za hlasem. Spatřil známé slečny, které vystřílely dležitou spirálu. Ve větru se panák ustrojený ve starých satech a v klobouku pobýval za patřičnou hodnotu dopředu a zpátky. Mnoho nechybělo a vystřílely by... Z šoku ho probraly hlas slečen výkřik, který se až nyní uvedomil, že je strášák vyděsil. Po návratu na stanici panu vrch-

nemu lícil průběh obchůzky, o události se straškem však pomlčel. Druhý den odpoledne ho zavolali do kanceláře větélky stanice s tím, že městečko je plně toho, jak mladý četník mělém zastřelil strážka v záti. Zkrátka, je joště četnického embrya, které se nechá napálit dvěma ženskými, hromoval vrcni strážníkem. Jak pak hodlá vypátrat a dopadnout opravdového zločince? Tohle až se dozví Pepík, po myslí si. Ted aby se stydl ukázat na veřejnosti, na tož v hostinci.

Povídka byla uveřejněna v knize Četnické trampoty vydané nakladatelstvím Pragoline.